

KÖZVÉLEMÉNY

HÉTFŐI UJSÁG.

Előfizetési ár:

Egész évre 6 korona, havonként 25 krajczár.

Felelős szerkesztő és kiadó:

ROSTKOWICZ ARTHUR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Horváth Mihály-utca 7. sz.

Hirdetések árszabály szerint.

Az uradalmak és a munkások.

Az egész alföldön megmozdult a nép. Jogot és kenyeret követel. Az egykori jobbágyutódok ma szocialisták. Nem tudják ugyan, mi a szocializmus, de öntudatlanul követik a vörös lobogót. Azt hiszik, hogy az a boldoguláshoz fogja vezetni őket.

Különösen nagy hódítást tett a vörös lobogó Csongrád megyében. De nem is csoda. A munkásnyomor itt a legnagyobb. A százezer holdas Pallavicini-uradalom körül elterülő községek népének helyzete igazán kétségbeejtő. A munkásnépnek csak csekély töredéke kap idegenben munkát, a többi rá van utalva az uradalomra.

Ez éppen a nagy baj. A földnélküli parasztok teljesen az uradalomtól függenek. Ha ez nem ad munkát, akkor beüt az inség, a nyomor. Miután pedig a legnagyobb munkaadó az uradalom, ő határozza meg a munkabéreket is. A napszám éppen ezért a lehető legalacsonyabb. A felnőtt férfi átlag 60—80 fillert keres naponként. A megélhetésre ez alig elég, de hát éhen se pusztul mellette a szegény ember.

Szinte elképzelhetetlen, hogyan tud megélni a szegény ember 200—250 korona évi jövedelemből? Hiszen ez kenyérre is alig elég. Hát még hol van a ruházkodás, a gyermeknevelés, az iskoláztatás? Lám pedig a szegény ember elteng valahogy, sőt még adót is fizet, azonkívül keserves filléreket juttat a szocialista-pártvezetőség pénztárába is, a miből néhány jó torku és mézes-mázos beszédű munkásvezér „úr“ gondtalanul megél.

Sokszor láttam, a mikor e szegény emberek verejtékes filléereiket összeadogatják és fölküldik a pártvezetőségnek. Azt hiszik ők, hogy azzal a pár fillérrel, amelyet a szájától von el az a sok istenadta szegény ember, a jövő boldogságukat váltják meg.

Daczára a nagy halandóság s a nyomornak, egyre többen lesznek a munkások. A kisgazdak egymásután pusztulnak és az élelmesebbek kezebe fut össze a vagyon. A nép nem tanul mesterséget. A föld neki mindene. Alig cseperedik fel a gyermek, kezd a munkásélet keserves kálváriáját a bereskedésen, aztán lesz belőle napszámos, a nyomorúság odakergeti aztán a vörös zászló alá. Az urat meggyüli, mert szerinte az az oka az ő nyomorúságainak. Gyüli a szolgabíró, jegyzőt, papot, sőt a módosabb parasztot is. A lelke tele van rajongó vágyódással, amelyet a szocialista vezérek csepegtetnek beléje. Olvassa a szocialista lapokat és röpiratokat és azokból olyasmiket olvas ki, ami

talán nincs is benne az írásban, de azért a lelkében kialakul a földosztás érzése.

Az isten csak embert teremtett. Egyforma jogunk van. A föld az embereké. Gyümölcseihez egyforma joga van mindenkinek. Az emberi egyenlőség nagy gondolatát aztán úgy magyarázza, hogy föl kell osztani a földet, a vagyont. Igen ám, de az urak nem akarják, gondolja a szegény ember és ökölbe szorul a keze.

Régi bűnök következménye a munkásnép végtelen elkeseredettsége. A néppel nem törődtek a hatóságok. A szegény emberek csak a közhatóságok szigorúságát ösmerték, de támogatását soha. A szocialisták pedig törődnek a néppel. Igaz, hogy a bajain ők sem segítenek, de eléje tárják a csalfa jövődőt. Odaigérik az éhes embernek a földi menyországot.

Az uradalmak nálunk a munkásnép érdekeivel édes-keveset gondolnak. Ellenkezőleg, a munkabért is lenyomják. Így van ez a Pallavicini-uradalomban is. Csak a legutóbbi években gondoltak arra, hogy apró bérletekkel segítsenek a munkásnépen.

De ez is olyan segítség, hogy nincs benne köszönet. Novák József uradalmi igazgató pl. adott tavaly bérletet a tömörkenyi és csanyi lakosoknak. De nem a nép, hanem az uradalom hasznát tekintette. Eddig nagybérletnek adták azon földeket, holdjáért fizettek azok 10—14 koronát, a szegény paraszt most fizet holdjáért 26—30 koronát. Az uradalom tehát ezer hold berleten kerek 16,000 koronát nyer minden esztendőben.

Hát bizony ez nem a nép érdekének szolgálata. Itt van a szomszédban a nagy Kárász-birtok, a Szapáry-uradalom. Ezek is azért adtak kisbérleteket, hogy jövedelmeiket fokozzák, nem pedig azért, hogy a nép nyomorán segítsenek. Hazugság tenát a lapok azon hire, mintha a nép iránt való szeretet vezérelte volna az uradalmakat. Dehogyan is. Régi közmondás: minden szentnek maga felé hajlik a keze.

Ne higgye azonban senki, hogy ezen kisbérletekkel a szegény népen végleg segítettek. A drága kis bérlet csak jó esztendőben fizeti ki magát. Amint rossz esztendő fog elkövetkezni, a kisbérlet belebuknak a bérletbe és akkor kétszeres erővel fog kitörni a most elcsittított szocialista mozgalom, amely nem szünt meg, csak elcsendesült, mint az éhes gyermek is elhallgat a sirással, ha enni valót dognak a szájába.

Csongrád megye munkásnépen gyökeres intézkedéssel lehet csak segíteni. Földhöz kell juttatni a népet, nem bérlethez.

Kivándorló barátomhoz.*

(Baja Mihályhoz.)

Örökre elhagyod hazádat,
Mire a nap százszor támad.
Forró, izzó életre vágyva
Kivándorolsz az új világba.
Mert itt hazug az ég, a nap,
Az ember tétlen, szolga, rab.
A szív nem ég, az agy pihen,
Nincs tűz, nincs élet senkiben.

Ne hidd, hogy miut levél az ágtól,
Oly könnyen válsz meg a hazádtól,
Hogy még könyűt sem ejtesz érte.
Majd vissza-sírsz hazádba még te!
A tenger partján, mint szobor,
Szülő-faludról álmodol.
Föl-fölsir lelked sóhaja,
És könyűk közt szállsz majd haza.

De nem, Te el se mégy, tudom jól,
Nem szabadulsz a fájdalomtól,
Mely lánczot ver rád majd ha mennél
És legjobban szorit szivednél.
Ha meglátod a kis tanyát,
Hol szánt, arat édes apád,
Hol jó anyád tipeg, topog —
De hol csak véled boldogok!

Bücsüzni napról napra újra,
Nem végzed el. S nem jutsz az útra.
Megállsz minden fűnél, virágnál,
Kertben, mezőn, hol annyit jártál.
Minden szőlőtő rád nevet,
Akác suttogja a neved,
Leköt az ég, a nap, a föld,
Mely azt kívánja — örököld!

Idegen ember ekevassa
Döjfésködön ne szántogassa,
A búzáját gazdag keresztbe
Ne rakja senki, hogy ha nem te.
Az átka ver, ha elhagyod,
Ha más szór testébe magot,
Ha másnak bomlik a kalász,
Amíg te új hazádba jársz.

Nem, nem! Maradsz! S a házatokra
Borul a jókedv rózsabokra . . .
Édes anyád nevet alola,
S esőjét reád könyezve szórja.
Apád meg büszkén néz körül,
Magyar szívet hagy örökül,
Ha meghal, benned idefenn,
El nem hagyod hazád te, nem!

Ne menj! . . . Pirul az ég keletrül,
A vér csodás életre pezsdül.
Nem hallod-e, forr, mint a katlan,
Százmillió szív szakadatlan?!
Még csak moraja ért ide,
Még nem fél tőle senki se,
De már én lázban hallgatom,
Már visszazeng a dalom.

Lesz itt dolog! . . . Villám cikázik
S világot szór Bécs kapujáig . . .
Négyszáz év lánczát oda vetjük,
A szolgaságot eltemetjük!
Istentelen, ki nem marad
E harc előtt, e harc alatt
Hazájában! . . . S az ünnepen
Minden a magyar itthon legyen!

Gyökössy Endre.

*) Ezt az igazi költő szívéből fakadt költeményt az erős nemzeti irányú »Debreczen« lap társunk pünkösdi számából vettük át.

Lengyelek a horvátok mellett.

Írta: **Honvéd Atilla.**

Nagy megütközéssel olvasom a lapokból, hogy a lengyelek a horvát zendülők mellett tüntettek, sőt rokonszenvéket is fejezték ki irántuk.

Hát lehetséges volna ez? A tűz vegyüljön a vízzel? A szabadságot küzdő lengyel nép tette ezt, amely nem akart keveredni soha a kancsuka alatt görnyedő, vagy a rubelekkel elcsábított szlávokkal a soha? Hát ellenségünk lett már a világot mindenki?

Hosszu évszázados testvérbarátság fűzte a lengyel nemzetet a magyarhoz. Jó és balsorsban együtt éreztünk. A sorsunk közös volt mindig. A történet könyvében a dicsőség és gyász napjait sokszor ugyanegy lapra jegyezte Clio.

Nincs a világon nemzet, amely oly sokáig vérzett volna a szabadságért. Ha az egyik nemzet vérzett, megindult a vére a másiknak is. Ha az egyik a szabadságért küzdött, segített neki a másik.

Nem lehet szétépíteni egyszerre a sok évszázados kapcsolatot. Vérségi kötelékek fűznek bennünket egymáshoz. Ha a lengyelt üldözte az elnyomó hatalom, átszökött a határon a magyar testvéreire. Ha a magyarnak kellett menekülni, hová bujdosott volna, mint Lengyelországba.

Ez a közös sors egymás szeretetére utalja e két nemzetet. De a vérségi kötelékek is szorosak. A lengyel nemesek magyar nemes családok leányait vették feleségül és viszont. Még a „haza” is közös fogalom volt évszázadokon át.

Ki ne emlékeznék az 1848-49. évi szabadságharcra? Huszezer lengyel harcolt akkor a magyar szabadságért és ki tudja, nem-e más vége lett volna, ha Bem József lett volna a teljhatalmú fővezér és nem az arulás bélyegével megsültött Görgey?

Ki ne emlékeznék az 1863. évi lengyel szabadságharcra? Igaz, hogy csekély számmal, de részt vettek benne magyarok is. Az elnyomatás szomorú korszakában új mécsse gyuladt ki a szabadságnak a magyarok előtt. Az orosz tülerő elfojtotta ugyan e győnge mécsvilágot is, de azért a közös remény éltette mind a két rablánczot csörgető testvérm nemzetet, hogy — megvirrad még valaha.

Es most, midőn a virradás dereng a láthatáron, a nyomorult és idegen bérenc horvát csorda gázsagai felett rokonszenvét fejezi ki a lengyel. Hát lehet ez? Hiszen a horvát nem nemzet, hanem csak népsalak. Ezzel azonosítaná magát a lengyel nemzet?

Szomorú dolog ez. Különösen fáj ez nekünk magyaroknak. Ha bármely más nép rágalmoz, szidalmaz bennünket, föl se vesszük. De ez fáj. Annál jobban fáj, mert ha ez igaz, akkor hazugság a lengyel szabadságének és annak bekezdő sorait így kell dalolnunk:

Most már meghalt Lengyelország.

Meg is halt, ha azonosítja magát a gyáva horvát csöcselékekkel, amely rombolni tud ugyan, eszköz is lehet elnyomó zsarnok kezében, de a szabadságért küzdeni soha, hiszen még azt sem tudja megbecsülni, meghaladni, amit önként adott neki a nagylelkű magyar.

El kell törölni a zárórát.

Lapunk mult számának vezető cikkében foglalkoztunk a záróra kérdésével, amelynek eltörlését javasoltuk. Az érdekelt közönség és a vendégszökök körében általános helyesléssel találkozott nézetünk. Számtalan levelet kaptunk erre vonatkozólag, amelyek közül néhányat közlünk:

Tisztelt szerkesztő ur!

Nagyon megörvendeztet szókimondásáról ösmeretes lapjának a záróráról közölt cikke. Tényleg a visszaélések egész tömegéről van itt szó. Csak néhány esetet említek föl.

Nem egyszer megtörtént már, hogy igen jó vendégeim mulattak. A záróra eltelt. Jött a rendőrfőnök, bejelentettek és Koczor bíró úr rám huzott 50 korona bírságot. Szegény vagyok, 50 korona hasznom öt nap alatt sincsen. Ha a társaságot megzavarom, akkor megharagsza-

nak rám és károsodom. Inkább fizetem a bírságot.

Később rájöttem, hogy lehet kikerülni a bírságot. A rendőrökkel kell jó lábon állani. Azért néhány liter bort, szivart, vagy palinkát nem sajnállok soha tőlük.

Tessék elhinni, hogy a legtöbb üzletember így gondolkodik és éppen ez az oka annak, hogy a rendőrfőnökök vígan vannak minden ejszaka s nem egyszer megesett velem is, hogy a becsudálkozott őrfőnök hallani sem akart a záróráról, amikor én figyelmeztettem rá őket.

— Akkor van záróra, amikor akarjuk.

De tény is. Van néhány üzlet Szegeden, ahol záróra soha sincsen. Ha a főkapitány csak egyetlen egyszer razzíát tartana a rendőrfőnök felett, menten meggyőződhetne róla. A záróra felesleges is, káros is. El kell törölni.

Tisztelettel

(Alairás.)

Tek. szerkesztő úr!

Nem is gondolja, milyen örömet keltett az ön lapjának a záróra ellen való állásfoglalása. Igaza van, ez a rendszer tovább már nem tarthat, mert olyan botrányok lesznek a következményei, amilyenek meg Szegeden sem voltak.

Nagyon elkeseredett emberek vagyunk mi. Eddig is csak azért hallgattunk, mert feltűnt, hiszen az üzletember teljesen ki van szolgáltatva a rendőrség önkényének. Hiába védekezünk mi, ha a rendőr urak feljelentenek. Koczor főkapitány úr nem ismer irgalmat, különösen ha többször is megesett már az emberrel a baj.

Nagyon lekötöttez bennünket, ha tovább folytatja a záróra ellen a cikkeit. Ne tessék félni sajtóperőtől, itt vagyunk mi, majd ott leszünk a bíróságnál is. Stb.

Ez a két levél is mutatja, hogy a dolog elevenére tapintottunk és hogy a záróra miatt általános az elkeseredés. Azt hisszük, hogy a végletekig nem kell mennünk és a tanács is be fogja látni, hogy ez így tovább nem maradhat.

Hátra van még az a kérdés, hogy mennyit veszít a bírságok elmaradása esetén a szegényalap. Ha a tanács megkérdezné az üzlettulajdonosokat, bizonyára följárlanának azt az összeget, csak hogy a rendőri zaklatásoktól meg szabaduljanak.

Ujdonságok.

— **Zászlószentelés.** A szeged-felsővárosi mezőgazdasági társulat pünkösd másodnapján tartotta meg díszzászlójának felszentelési ünnepélyét, amelyen részt vett csaknem az egész felsővárosi polgársága. A szépen sikerült zászlószentelési ünnepély lefolyásáról az alábbi tudósítást közöljük: Pünkösd másodnapján reggeli 8 órakor volt a gyülekezés a Népkör helyiségében és a menet fél 9 órakor indult a templomba a Brüsszeli-köruton, Várhelyi-sugaruton és Szt.-György-téren. Szent mise hallgatás után szép beszéd kíséretében a zászlószentelést Nits G. Pál minorita házfőnök végezte, minek megtörténte után a szögek beverése következett. A közönség ezután visszatért a Népkör helyiségébe a Szt.-György-tér, Szt.-György-utca, Bastya-utca, Stefánia-sétány, Hid-utca, Széchenyi-tér, Takaréktár-utca, Fodor-utca, Brüsszeli-köruton át. Ebéd előtt és után folytattak a szögbeverést a Népkör helyiségében. Az ebédén számos fölköszöntő hangzott el. Este sikerült táncmulatság zarta be a szépen sikerült ünnepélyt. A mezőgazdasági társulatnak kívánjuk, hogy munkálkodása áldást hozó legyen a felsőváros polgárságára.

— **Rákóczi-szobor.** A magyar szabadság legönzetlenebb bajnokának, II. Rákóczi Ferencz dicső fejedelmünknek még nincs szobra a magyar földön, pedig hitvány gazoknak is, a magyar szabadságharcz látráinak, Hentzinek és cimboráinak is szobra áll Magyarországon. Hát ez a hála, ez a kegyelet? Hitvány, elkorcsosult a magyar, hogy még ez ünnepi esztendőben sem ébred öntudatra. Csak a kurucz Kassa város polgárai nem felejtették el a dicső fejedelmet. Szobrot akarnak állítani Neki, a nagynak, az igaznak, az önfeláldozásban utóélettel magyarnak — és az ország népe

nem siet filléreivel a gyönyörű czél megvalósítására. Hej Rákóczi! nem érdemelt meg téged ez a hálátlan nemzet.

— **Az elhanyagolt felsőtiszapart.** A város nagy költséggel feltöltötte a felsőtiszapartot, eltemetvén egész sereg értékes házat. Ez a forgalmas útvonal azonban maig sincs véglegesen rendezve. A lóvasúti vonalközt még maig sem építették be, ami nagy hátrányára van a forgalomnak, de kárára van magának a társaságnak is, mert az állandóan esős időben a talpfak teljesen elkorhadnak és esetleges kocsiromány szállításoknál könnyen végzetes szerencsétlenség történhet, mert kisiklás esetén a terhes vasúti kocsik befordulhatnak a Tiszába. Sürgősen felhívjuk a tanács figyelmét e körülményre.

— **Népgyűlés.** A katonai javaslatok elleni népgyűlést június 7-én d. e. fél 11 órakor tartja meg a szegedi polgárság a Klauzál-téri Kossuth-szobor előtt. Gyülekezési hely d. e. 9 órakor az ipartestület háza előtt, ahonnan zászlók alatt vonul végig a menet az iskola utcán a színházig, a Széchenyi tere a népgyűlés színhelyére. A végrehajtó bizottság vasárnap délután tartott népes értekezletet, míg a szűkebb körű bizottság kedden este 8 órakor fog értekezletet tartani.

— **Ez is magyar?** Tavaly a bécsi Kassowitz Fülöp nevű czég szegedi fiókját méltó leczkértetésben reszesítettük. Azóta változás történt, amennyiben, a Kassowitz üzletet Schwartz Ignacz vette át. Hogy milyen magyar-érzék nyilvánul a czég új vezetésében is, mutatja a levélborítékja, amelyen a következő felirat díszel:

Schwartz Ignacz

azelőtt

Kassowitz Fülöp

Szegedin, Széchenyi-tér 2.

Hát ez is magyar? Vagy a bizonyos nevezetű, azelőtt Kassowitz üzlet tulajdonosa ma se tudja, hogy „Szegedin” nevű város nincsen, hanem Szeged van és hogy nem „Széchenyi-tér” az, ahol az üzlete van, hanem Széchenyi-tér. Igazán röstelni való, hogy az ország legmagyarabb városában ilyesmi egyáltalában megtörténhet.

— **Az algyői gyűlésről.** Az algyői 48-as kör piros pünkösd napján rendkívüli közgyűlést tartott. Nagy érdeklődés mutatkozott a gyűlés iránt, amelynek tárgya a gróf Karolyi-féle uradalom által eladni szándékolt vajhádi földek megvétele volt. A gyűlésen részt vettek a sándorfalvai és a tápei polgárok is. A 48-as körből indult ki a mozgalom, ott volt a gyűlés is; de mivel a mintegy 600 főnyi nép nem fért be a körhelyiségbe, a szabad ég alatt kellett a gyűlést megtartani. A gyűlésre küldöttség hívta meg Roszkowicz Arthur lapszerkesztőt, a kör diszelnökét, akit zászlós kocsikon kísérték be a községbe, ahol Farkas Ferencz községi másodbíró vendégszerető háznál szállt meg. A 48-as körben Karsay Ferencz, a kör jegyzője, lendületes szavakkal üdvözölte a diszelnököt, aki válaszában kijelentette, hogy a nép hívására és érdekében jött, majd kétórás beszédben ismertette a csongrádmegyei birtokviszonyokat és a földvétele ügyét. Indítványára a gyűlés elhatározta, hogy az uradalomnál és a földmívelésügyi kormányznál való közbenjárásra felkéri a kerület szeretett országgyűlési képviselőjét: dr. Kelemen Bélát. A vajhádi földekért holdankint hatszáz korona vételárt ígér és vételárat 25 év alatt törleszti és pedig olykép, hogy évenként a vételár 4 százalékát törleszti, a fennmaradó összeg után pedig 4 százalék kamatot fizet. Tehát az első évben törlesztésre és kamatra 24—24 koronát fizet, amely összeg évről-évre kisebb lesz. A gyűlésen a jelen volt Herczeg Gáspár algyői bíró ígérete tett, hogy a község elüljárósága is kezébe veszi az ügyet és belevonja Tápe és Sándorfalva elüljáróságát is. A gyűlést, amely példás rendben

oszlott szét. Hegyi körelnök zárta be. Kivánjuk a három szegény község népének, hogy a földvétel sikerüljön és ne legyen örökké kiszolgáltatva ez a derék, földszerető magyar nép a Palavicini uradalomban uralkodó szivtelen rendszernek.

— **Lipik fürdő** már pompázik a legszebb tavaszi díszben, a nagy számban már jelenlévő fürdővendégek élvezik az erősítő balzsamos levegőt és reményteljes bizalommal vannak a kitünők elismert lipiki forrás gyógyeredményében. A tulajdonosok mind-n évben újat meg újat nyújtanak, hogy a mai kor igényeinek megfelelően: úgy hogy Lipik a kontinensen lévő egyetlen jód- és nátróttartalmú hőforrásával és a modern berendezés kiállításával, a legelőkelőbb nyugat-európai fürdőkkel egyenrangúnak méltán mondható.

— **Uj állások.** A közigazgatás nagy fejtűi sohasem dolgoznak, mondják a rossz nyelvek. Ez pedig nem igaz. A tekintetes urak igenis dolgoznak. Nyakra-főre rendszeresítnek új és új állásokat. Ilyen a vágóhídi igazgatói állás is. Eddig is volt vágóhíd igazgató nélkül; a marhák nem érezték hiányát. Hiszen az a szegény hasított körműeknek mindegy, van-e a vágóhídon igazgató, vagy sem. A tekintetes urak azonban szervezni akarják ezt az állást mindenáron. Bizonyosan van is már rá ki-szemelt férfi a sógorság-komaságban.

— **Utóhangok.** A szegedi tanítóképző intézet zászló szentelési ünnepélyére eljött a csanádi egyházmegye szeretett főpapja **Dessenffy** Sandor v. b. t. r. Nagy megtiszteltetés az ő jövetelére nem csak a tanítóképző intézetre, hanem Szeged város népére is. E lélekemelően szép ünnepen azonban erős visszatetszést keltett a tolokodás. Soha nem látott alakok tolokodtak az előtérbe, hogy a szeretett főpap mellett tündököljenek, holott a méltóbbak háttérbe szorultak. Ugy látszik azonban a pirulásra képtelen orczák nem vettek észre ezt, miért is mi szükségesnek tartjuk megjegyezni, hogy máskor nem a lezajlott ünnep után, hanem annak előtte fogunk tiltakozni a szemérmetlen tolokodás ellen.

— **Vizsgálat a tanfelügyelő ellen.** A csongrádmegyei tanfelügyelő ellen megindított vizsgálat ügyében tordulat fog bealini. Mint értesülünk, a miniszter más megye törvényhatósági bizottságot fogja megbízni a fegyelmi vizsgálat vezetésével.

— **Az algyeyi papzsák.** Bármilyen szegény legyen valamely község népe, nem következik, hogy a pap is együtt viseli a szegénység súlyos terheit a népével. Az élet most mutat. A szegény Tápé község papja 300,000 korona vagyont szerzett 30 év alatt. Igaz, hogy a tapéi pap jógazda is, a bérletspekulációi beváltak. Az algyeyi papzsák azonban a népen akar megtollasodni. A tisztelendő alighanem pályát-tévesztett ember, inkább ügyvédnek való volna. Ez az eset legalább arra való. A másod-bíró leányával az unokafivére óhajt hazasságot kötni. A felmentés polgári részről megadatott már, a pap azonban csekély 46 koronát kíván az esketésért. Persze nem adják meg neki. A pap azonban nem enged. Az egyházi áldást olcsóbban nem adhatja, mégis mikor azzal fenyegetőznek, hogy akkor egyházi áldás nélkül is boldog lesz az új pár, elkezd alkudozni, rábeszél, mint a cigány kupecz szokta. Hát ez nem járja. Az egyházi áldás nem lóbb, amely alku tárgyát képezheti, hiszen nem ipar-czik. A pap a rendes díján felül egyetlen fillért sem követelhet, mert hiszen ma már diszpenzációra nincs szükség, hiszen a föl-mentés a világi hatóságok hatáskörébe tartozik.

— **Mozognak a szerbek is.** Először a horvát csöcselék támadt a magyarra. Mintegy két hónapig tombolt ez a nekivadult népcso-cselék, amely szégyene a művelt Európának és most a szerbek között észlelhető a mozgolódás. Ugy látszik ezek is nekikészülődnek. Erre vall leg-alább a horvát-szerb kibékülés. Ez a kibékülés veszedelmes jel, mert a szerb jobban utálja a horvátot, mint a férget. De ha arról van szó, hogy a magyar nemzet ellen támadjanak, akkor kibékülnek, akkor közös erővel támadnak reánk, akár 1848-ban. Igazán csoda, hogy a tótok, oláhok és szászok nem fészkelődnek. De ami

késik, nem mulik. Az az atkozott kéz, amely a horvátokat reánk uszította, a többi nemzetisé-geket föl fogja bujtogatni. Hej nem hiába mondtak a nagy Rakóczi kuruczai: Ne higj magyar a németnek.

— **Kórházi gazaágok.** A szegedi köz-kórház évtizedekre visszamenő gazaágairól nem egyszer rántottuk le már a leplet. Nem is lesz ott rend addig, amíg Singer Mátyás az igaz-gatója. A legujabb ismét az élelmezésről szól, amelyet vállalat útján biztosítottak. A vállalkozó az élelmezést alvállalkozónak adta ki, természetesen nem haszon nélkül. Az alvállalkozónak pedig a visszaélések egész tömegét kell elkö-vetni a szegény betegekkel szemben, hogy a vállalatot nyerhessen. Mindig tömördek panasz emeltetett az élelmezés ellen; sokszor támadt forrongás miatta a betegek közt, de az, amiről most értesülünk, valamennyit meghaladja. A betegek egyik főtápláléka a tej. Naponként 50 liter tejet hozat a vállalkozó, amelyet három kanta vízzel eresztenek föl, de még így is a 4 deczi helyett hármait is alig kap a beteg. A kávé fekete czikórialé. Teljesen élvezhetetlen. A betegnek fölfordul a gyomra tőle. De nem-csag a betegek zúgolódnak, az agyonsanyarga-tott apoló személyzet is tele van panaszszal. Valóságos rabszolgák az apolók. De szólni nem mernek, mert rövid úton elcsappak a panasz-kodókat Kallay Albert főispán figyelmét fölhi-vuk újól a kórházi állapotokra. Meg kell in-dítani a vizsgálatot. Ha adat kell, szolgálunk vele. De a vizsgálatot Singer Mátyás és a veze-tőség kizárásával kell megindítani, mert ők jól tudják már a módját, hogy kell az esetleges vizsgálat eredményét meghíúsítani, a panasz-kodókat megfélemlíteni és elhallgattatni. Tartha-tatlanok a kórházi állapotok. Oly nagy ott a rendszer elleni elkeseredés, hogy zendülés fog kitörni, amelyben nemcsak a betegek, hanem a sanyargatott apoló személyzet is részt fog venni.

— **Mire megvénülünk.** Az öregségnek sokszor keservesek az évei, különösen ha a munkaképtelenség miatt beköszönt a hajléka a nyomor. Ezért még munkabíró férfikorában kell gondoskodni mindenkinek, hogy öregségére is legyen mit a tejbe aprítani. Taka-rékoskodni kell. A legegyszerűbb módja ennek, ha üzletrezt vált magának mindenki a Bankégyesületnél (a Kass kávéházzal szemben) és magát heti egy vagy több korona befizetésre kötelezi. Ha szükségét szenved személyi hitel címén olcsó kölcsönt kap és a szövet-kezet sorsjegynyereimében is részesedik.

— **Orvosi körökben** már rég ismert tény, hogy a **Ferencz József keserűvíz** valamennyi hasonló vízzel, tartós hashajtó hatása és emilit-re méltó kel-lemes ízénél fogva már kis adagban is tetemesen felül-mulja. Kérjük határozottan Ferencz József keserűvizet.

Bohn József Vendéglős

a nyári idényre ujonan és kellemesre átalakított

Dreher-sör és éttermében

a főposta háta mögött

Vár-utca 4. sz.

naponta már reggel 8 órakor friss csapolású elsőrendű **DREHER-sör** és minden idő-zónák különféle az általános elismert pontos és előzékeny kiszolgálás mellett kaphatók.

Szerda s pén-tek napokon **halászlé** áll t. vendégeim rendelkezésére.

Telefon szám 290.

Innen-onnan.

(Kedélyes végrehajtás.)

Sebesztha Vilmos bírósági végrehajtó kedélyes uri ember, akar a bátyja, a temesmegyei tanfelügyelő. Vele esett meg állítólag ez a kedélyes eset, amelyen városszerte kacagnak. Végrehajtás foganatosítása céljából be-kopogtatott N. urhoz, aki azonban nem volt otthon. A fiatal menyecske fogadta őket. Sebesztha nem akarta a szomorú valóról felvilágosítani a vig asszonykát.

— Hát várják meg az uramat. Mindjárt hazajön.

Alig fordult-perdült, kancsó bor és poharak kerültek az asztalra. A vendégek eleinte sza-badkoztak de az eleven asszonyka addig kínál-gatta őket, amíg hozzá nem fogtak. Az asz-

zonyka folyton csicsergett és tőhött. Az idő is telt.

— Inkább későbbet jövünk — ajánlotta Sebesztha.

— Majd mulattatom én addig az urakat. Szeretik a czimbalmot? Néhány magyar nótát eljátszom.

Gyönyörűen czimbalmozott a kis menyecske. Szébbnél szebb nótákat játszott. A vendégek halkán beledudoltak.

— Hiszen ez pompás. Tudják mit, urak? Maguk énekeljenek, én majd czimbalmom kísérem.

Olyan kedvesen kérte a kis menyecske az urakat, hogy nem tudtak ellentállani és pár pillanat mulva úgy működött a férfikar, mintha fizetést kapnának érte.

Közben estére hajlott az idő és a kis menyecske csak nem akarta engedni a vendé-geket. Akárhogy szabadkoztak is, ott tartotta őket vacsorára.

Akkorra került elő a férj is, a végrehajtando magyar.

— Végtelenül örvendek a szerencsének. Isten éltesse az urakat.

Kociztoltak.

— Minek köszönhetem e nem várt sze-rencsét.

Felelet helyett a végrehajtási jegyzőkönyv meredt az elképedt magyar elé.

(Iános nyelvel.)

— No galambom, ne henczögj olyan na-gyon, nem te találd ki a spanyol-viaszkat.

— Gyula pajtás, királyi tanácsos barátom nagyokat üt a tanácson, amióta nincs benne. Ejnye-enyje, hát te is olyan vagy, mint az egyzöri madár, aki oda csunyt a fészkebe, ahol ezelőtt melegdött.

— Albert nagyon jó embörom, mégis én köszönök neki előre.

— Olvasom pajtás, hogy Albert nagyon a lelkire vötte a leleczők sorsát. Hát bizony pajtás a legényembör sose tudja, mikor part-fogolja a saját gyerekeit.

— Lelköm Spingli, maholnap több lösz a zászlóanya, mint a szögbeverő.

— No pajtás, olyan szép ház mestör-lyant üsmerök, hogy ha a Fülöp möglátná, mindjárt zongorálásra, mög francziára taníttatná.

— Csak ügyvéddel, mög színész néval nem barátkozzal öcsém, mert mind a kettő érti a fejest.

— Csak ez a Bárd Dalfi mög ne haragud-jon rám, mert a pécsi rabbi-val mondat rám áldást.

Mi hír a megyéből.

Csongrádmegye közgyűlésének két hatá-rozata, a 15 szótöbbséggel kicsikart bizalom nyilvánítás a kormány iránt és hevesvármegye átiratának a főispán döntésével az irattarba való helyezése ügyében hozott határozata a a megyei nép körében nagy visszatetszést keltett. A megyei ellenzék éppen ezért elhatá-rozta, hogy a nyár folyamán szervezkedni fog. Itt is volna az ideje, hogy a megye botrányos közigazgatásának erős ellenzéke legyen és becsü-letes ellenőrzés legyen az egész vonalon.

Algyőn a 48-as kör május 23-án sikerült mulatságot rendezett Farkas Istvan vendég-lőjében.

Tápén a botrányos tanügyi állapotok megjavítása érdekében mozgalom indult meg. A község rom. kath. népiskoláját ugyanis nem sikerült államosítani, a tanügyi állapotok pedig tűrhetetlenek. A taneredmény gyöngye, a tan-erők pedig nem megfelelők. Az egyik tanítónőnek nincs oklevele, a másik erkölcsi tekintetéből nem maradhat meg állásban stb. A szomorú állapotokon a képviselőtestületi tagok oly módon akarnak segíteni, hogy őszintén feltárják a helyzetet a tanfelügyelőség és vaczi szentszék előtt. A képviselő testület legutóbbi ülésén be-hatóan foglalkozott a kántor ügyével is, aki ellen boszúból följelentést tett két tanítónő. A feljelentés tárgya az, hogy állítólag a kántor tiszteletlenül nyilatkozott a papról. Ezt azonban a kántor tagadja, a vádaskodók pedig bizo-nyítani nem tudnak, sőt az egész község népe a kántor mellett foglalt állást, akivel megvannak elégedve. A fegyelmi vizsgálat mindennek dacára megindult, amiből még csinos botrányok fog-nak kerekedni. A kínos feltűnést keltett ügy közbeszéd tárgya a községben.

Eladó szatócsüzet.

Jó forgalmu szatócsüzet hazzal vagy anélkül eladó. Tudakozódhatni Muske Maria Algyő, vagy a kiadóhivatalban.

Parádi kénés, savanyu Viz

hazai ásványvizek királya megérkezett és friss töltésben kapható. Kitünő borviz.

Tóth Péternél Szeged.

Árverés a Szegedi Kézműves Bank zálogházában.

Mindazon zálogtárgyak, melyek intézetünkönél elzalogosítottak és lejártak, a jövő **junius hó 8-ik**

napján az intézet Kárász-utcai házában d. u. 2 órakor kezdődő és esetleg a következő napok délutánjain folytatandó árverésen el fognak adni.

A zálogtárgyak junius hó 8-án d e 12 óráig, az el nem adottak a következő napok délelőttjein meghosszabbíthatók.

Szeged, 1903. május hó 20-án.

Szegedi Kézműves Bank igazgatósága.

**Ipar Ipar Ipar
kávéházban**

ma és mindennap

hangversenyt tart az első budapesti

Női zenekar.

Számos látogatást kér

BERGL JÓZSEF,

kávés

Legjobb fémtisztító-szer

volt és marad is az

AMOR

fémtisztító.

Háztartásban nélkülözhetetlen. Kapható mindenütt **14, 20 és 30** filléres dobozokban. 00000 Gyár:

Lnszkynski & es társa Berlin (Germania) NO.

Figyelni az AMOR védjegyre!

Eladó vendéglő.

Szabadkán 40 év óta fenálló

a „Szarvas“-hoz címzett vendéglő IV. kör. 97 sz. a. a Zombori uton, nagy forgalmu utcasarkon, mely 1 kávéházterem, 1 korcsma-terem, 5 vendégszoba, a vendéglős részére megfelelő lakás, nagy konyha, mosókonyha, éléskamra, nagy pince és 100 löelhelyezésre való istállóhelyiségekből áll, Szabadkan eladó

Bővebb értesítés nyerhető **Aubermann Miklós** úrnál, a „Szabadkai Kereskedelmi és Iparbank“ pénztárosánál Szabadkán.

**Dr. Gal Zsigmond
fogorvos**

működését Szegeden, Széchenyi-tér 9. szám alatt, a régi Zsótér-házban (I. em. 4. ajtó) megkezdte.

ÚJ ZÁLOGINTÉZET SZEGEDEN.

A »Bankegyesület, mint szövetkezet«

zálogüzletét

megnyitotta saját helyiségében, Deutsch-Erdélyi palota. Kass-vigadóval szemben.

Zálogkölcsonök adatnak értékpapirokra, ékszerekre, árukra.

Üzleti órák:
délelőtt 1/2 9—1 óráig, délután 3—5 óráig.

Bankegyesület, mint szövetkezet.

Ügyes fiu tanulónak
azonnal felvétetik.

KÖNYVES LÁSZLÓ

MŰASZTALOS

SZEGEDEN, KOSSUTH-UTCZA 25. SZ.

Elvállal mindennemű butor készítését izléses kivitelben, valamint épület, portál- és templom-berendezéseket. 0000000000

Ügyes fiu tanulónak
azonnal felvétetik.

ÚJ CZUKRÁSZDA.

Ajánlom a mélyen tisztelt **czukrászati üzletemet,** ahol naponta minden közönség nagybecsü figyelmébe e szakmába vágó cikkek a legtisztábbban, a legizlésesebben, friss tehén-vajból készülnek.

Ajánlom továbbá **legfinomabb czukorkáimat és likőreimet.**

SZENTE KÁROLY

DEAK FERENCZ-U. 25. SZEGED, ARADI-UTCZA 6.

Megrendelhetők **lakodalmi disztorták** és a cukrászati ipar mindennemű különlegességei s azok a legnagyobb pontossággal és figyelemmel a legjobb minőségben készítettnek és házhoz szállítatnak.

Vidéki megrendeléseknél postadíjat nem számítok.

ÚJ CZUKRÁSZDA.**Hölgyek figyelmébe!**

A női szépség legfőbb kelléke

a szép arcz, a dus hajzat és tiszta fogak.

Hogy ez meglegyen, használtassék az arcbőr ápolására legkiválóbb készítmény, az elegáns hölgyek kíválóan kedvelt szépítőszere:

az orgona-crém

Minden eddig készített szerek között a legkittünőbb készítmény, mivel nem zsiradék. Kis tégely 1 kor., nagy 1 kor. 60 fill., szappan 70 fill., poudér 3 színben kis doboz 1 kor., nagy 2 korona.

ellen és hajkorpa elmulasztására, mint **Hajhullás** hajnövést előmozdító szer, legmegbízhatóbb a dicséret le-**bojtorján hajszesz,** velelkel kitüntetett **Chinin hajviz** ára 1 korona 20 fill. **Tanno Chinin Pomade** ára 1 korona 20 fill. A fogak tisztán és ép állapotban tartásához legjobb a **Szalicyl-fogviz,** ára 1 kor. 20 fill. és **Menthia Fogpor,** ára 1 kor. Mind e szerek egyedül valódi minőségben kaphatók

Barcsay Károly gyógyszerárában

Szeged, zöldség-piacz, Széchenyi-tér 12. szám.

Üzletáthelyezés.

Tisztelettel tudatjuk a n. é. közönséggel, hogy

hadfelszerelési és egyenruházati intézetünket

Kárász-utcza 10. sz. alá, a Gaál-féle házba helyeztük át.

Nemes L. és Társa.

Sengyel Lőrincz

cs. es kir. udvari butorgyáros

Ujonan, modern berendezett műasztalossága.

SZEGED, Vadász-utcza 2. sz.

Elvállal a legjutányosabb ár mellett kizárólag szolid kivitelben, előadott vagy saját tervek szerint egyes butorok vagy egész berendezés készítését. Klauzal-téri fényesen berendezett butor aruházában pedig kész butorokból allandó kiállítás van.

Tátra legolcsóbb fürdője és klimati-us gyógyhelye

BARLANGLIGET.

amely Szeged és az Alföld úri közönségének is kedvencz fürdője.

Posta, távirta, telefon helyben. Vasút 1 órányira Szepes-Bélan. Villamos világítás, vizgyógyintézet, meleg-, sós-, törpefenyőlap- és villamos fényfürők Oertl-kúra.

Javalva: Női bajok, vörsegyénység, a légző- és emésztőszervek megbetegedései, rheumatismus, szivbaj és minden idegbántalomnál neurastheia idegyöngyesség stb.

Előevad junius 1-től 30-ig. Földény julius 1-től augusztus 31-ig. Utóidény szeptember 1—30-ig. Teljes ellátás 1 hétre 24 korona. Szobák ára 1—5 koronáig. Az első és utolsó évadban 50% engedmény. Gyógy- és zenedi nincs.

Fürdőorvos: **Dr. Fialka Gusztáv** Budapest, VIII., Kerepesi-ut 10.

— Prospektust küld a fürdőigazgatóság. —

Zsákkölcsonzó intézet.

Tisztelettel tudatom a n. é. gazdaközönséggel, hogy a régi Zsótérházban (Feketesas-u.) kötelgyártó üzlethelyiségemben teljesen új zsákokat és vízmentes ponyvákat a legjutányosabban kikölcsonzó. Ajánlom a n. é. közönségnek köteláruimat

Kiváló tisztelettel

KLONKAY ANDOR, kötelgyártó.